



**Міністерство освіти і науки України  
Мукачівський державний університет  
Закарпатський музей народної  
архітектури та побуту  
Мукачівський історичний музей «Замок Паланок»  
Український інститут національної пам'яті  
Закарпатська академія мистецтв  
Львівський національний університет  
імені Івана Франка  
Волинський національний  
університет імені Лесі Українки**

**II - ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-  
КОНФЕРЕНЦІЯ  
«Актуальні питання музеєзнавства,  
пам'яткознавства»**



**Мукачево  
14 лютого 2025 р.**

**Мукачівський державний університет**  
**Факультет менеджменту та індустрії гостинності**  
**Кафедра готельно-ресторанної та музейної справи**

**«Актуальні питання музеєзнавства,  
пам'яткознавства»**

*Збірник тез доповідей за матеріалами*  
*II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*

14 лютого 2025 р.

**МУКАЧЕВО - 2025**

УДК 069:904(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 1 від 12.03.2025 року)

Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства: *Збірник тез доповідей за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* - Мукачево: Вид-во МДУ, 2025. С.68

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства». Метою проведення конференції є здійснення комплексного наукового розгляду сучасного стану збереження культурної спадщини в музеях, дослідження процесу розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства. У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку музеєзнавства та пам'яткознавства в Україні.

### ***Редакційна колегія:***

**Капітан Л.І.** – доктор історичних наук, професор, в.о. ректора Мукачівського державного університету, голова;

**Малець О.О.** – доктор історичних наук, професор, в.о. завідувача кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету, заступник;

**Гаврилюк С.В.** – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності Волинського національного університету ім. Лесі Українки;

**Жеребак О.В.** – провідний фахівець Музею прикладного мистецтва Закарпаття Мукачівського державного університету, відповідальний секретар.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Мукачівський державний університет, 2025

### **Секція 3. Сучасні досягнення світової музеології**

1. ГАВРИЛЮК С.В. НОВІТНІ ПРАКТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЇВ У ХХІ ст.....40
2. ДМИТРЕНКО А. А. МУЗЕЙ ІСТОРІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ВОЛИНИ – СКАНСЕН : ДО ЗМІНИ НАЗВИ І ПРОФІЛЮ.....42
3. КОВАЛЬЧУК Р. О. МУЗЕЙ ІСТОРІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ВОЛИНИ – СКАНСЕН : ОСНОВНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ, ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....44
4. МАРКІВ А.Л. РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ХРАМИ В СТРУКТУРІ РЕЄСТРУ ПАМ'ЯТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....46
5. НАДОЛЬСЬКА В.В. РОЛЬ ФЕДОРА ШМІТА У РОЗБУДОВІ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ (1917–1920-і рр.).....48
6. ПАВЛУСЬ А. М. БУДИНОК ГАБРІЕЛІ ЗАПОЛЬСЬКОЇ В СЕЛІ ПРИЛУЦЬКЕ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ОБ'ЄКТ РЕВІТАЛІЗАЦІЇ ТА МУЗЕЄФІКАЦІЇ.....50
7. ПАЛИНЧАК-КУТУЗОВА В.В. РЕЕКСПОЗИЦІЯ ЯК ВИД ЕКСПОЗИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЮ.....52
8. ПИЛИП Р.І. ПРОБЛЕМИ НАУКОВОЇ АТРИБУЦІЇ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЇ МУЗЕЙНИХ ПРЕДМЕТІВ (НА ПРИКЛАДІ ВИШИТИХ СОРОЧОК З ФОНДІВ МУЗЕЇВ ЗАКАРПАТТЯ).....54
9. РОМАНЮК Н. А. АРХЕОЛОГІЧНА ЕКСПОЗИЦІЯ ВОЛИНСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ: ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК (1929–2025).....56

### **Секція 4. Підготовка фахівців музейної справи : специфіка і сучасні вимоги**

1. БОКОТЕЙ Л.Л. МЕДІАТЕХНОЛОГІЇ В МУЗЕЙНИЦТВІ.....59
2. ЖЕРЕБАК О.В., РОГЛЄВ Й.Й. ОСВІТНЯ РОЛЬ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ В МУЗЕЙНІЙ СПРАВІ.....61
3. МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. РОЛЬ АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК У ВИВЧЕННІ КУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВЕРХНЬОГО ПОТИССЯ.....62
4. РОГЛЄВ Й.Й., ШИТКОВА Т.В. СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЕКТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ.....64
5. ЧОВБАН І.І., ЧОРІЙ М.В. ПРОЄКТ РЕСТАВРАЦІЇ ПАМ'ЯТКИ АРХІТЕКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ГРАНТУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....66

2. *Белікова М.В. Інноваційні технології в музеях України та світу під час пандемії // Інновації, гостинність, туризм: наука, освіта, практика: зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 26 травня 2021 р.). Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021.*

УДК 37.01-021.414:004.9:744:069(043.2)

ЖЕРЕБАК О.В.  
провідний фахівець  
Музею прикладного мистецтва Закарпаття, асистент  
Мукачівський державний університет  
м. Мукачево  
РОГЛЄВ Й.Й.  
кандидат технічних наук, старший викладач  
Мукачівський державний університет  
м. Мукачево

### **ОСВІТНЯ РОЛЬ ІНЖЕНЕРНОЇ ГРАФІКИ В МУЗЕЙНІЙ СПРАВІ**

Інженерна графіка є важливим і універсальним інструментом, який поєднує технічні й художні аспекти, необхідні для ефективної роботи у сфері музейної справи. Її застосування охоплює широкий спектр завдань, починаючи від створення точних креслень і графічних моделей музейних експонатів до розробки просторів для експозицій і віртуальних виставок. Саме завдяки інженерній графіці можливим стає ефективно збереження, реставрація й популяризація культурної спадщини.

У музейній практиці інженерна графіка є незамінним інструментом для відтворення історичних пам'яток, які можуть бути частково втрачені або пошкоджені. Реконструкція архітектурних об'єктів або артефактів потребує точності, яку забезпечують графічні методи [2]. Крім того, створення тривимірних моделей експонатів сприяє розвитку цифрових архівів, що забезпечують збереження інформації для майбутніх поколінь. Ці моделі також є основою для створення віртуальних виставок, які дозволяють користувачам з усього світу взаємодіяти з музейними об'єктами без фізичного відвідування музею [3].

Інженерна графіка відіграє значну роль у навчанні фахівців музейної справи. Вона формує у здобувачів вищої освіти просторове мислення, навички роботи з графічними програмами та вміння виконувати точне креслення. Це важливо для розробки експозицій, оскільки кожен музейний проект потребує продуманого планування простору, зокрема розташування експонатів, освітлення й інформаційного наповнення. Використання сучасних технологій, таких як комп'ютерне моделювання й анімація, дозволяє створювати динамічні презентації та інтерактивні елементи, які підвищують інтерес відвідувачів, розширюють кордони, зокрема коло глядацької аудиторії. Розробка комп'ютерної графіки і технологій віртуальної реальності дають можливість музеям викликати певні відчуття у відвідувача. Ці емоції включають високу ступінь взаємодії експонатів і відвідувача, вони є тими зачіпками, котрі підвищують глядацький інтерес і «занурюють» відвідувача в експозицію [1].

Популяризація музейної справи також значною мірою залежить від графічних технологій. Завдяки їм можна адаптувати складні історичні теми для широкої аудиторії, створюючи доступні візуальні матеріали [4]. Інтерактивні стенди, анімовані презентації та інші графічні рішення сприяють залученню різних категорій відвідувачів, зокрема молоді та дітей.

У перспективі роль інженерної графіки в музейній справі лише зростатиме. Впровадження новітніх графічних технологій, таких як віртуальна реальність, розширена реальність та штучний інтелект, відкриває нові можливості для створення інноваційних музейних продуктів. Співпраця між закладами освіти, музеями та технічними

спеціалістами дозволяє вдосконалювати навчальні програми й розвивати нові підходи до підготовки фахівців.

Таким чином, інженерна графіка є ключовим елементом сучасної музейної справи. Вона сприяє не лише збереженню та відтворенню культурної спадщини, але й робить її доступною для різних аудиторій. Її освітня складова забезпечує професійне зростання фахівців, які зможуть ефективно відповідати на сучасні виклики й сприяти розвитку музейної галузі.

1. Paur-I.V.-*Osnovy-muzeinoi-spravy-2021.pdf*–с.80

<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/5937/Paur-I.V.-Osnovy-muzeinoi-spravy-2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

2. Даниленко В. А. *Сучасні графічні технології у музейній справі: теорія та практика*. – Харків: Основа, 2019. – 256 с.

3. Олійник П. В. *Музеї та цифрові технології: виклики і перспективи*. – Київ: Наукова думка, 2023. – 224 с.

4. Стаття «Інженерна графіка в освіті: нові виклики та можливості» // *Журнал сучасної освіти*. – 2023. – №5. – С. 34-40.

УДК 902:008-044.922(477.87)(043.2)

МАЛЕЦЬ О.О.

доктор історичних наук, професор  
Мукачівський державний університет  
м. Мукачево

МАЛЕЦЬ Н.Б.

кандидат історичних наук, доцент  
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»  
м. Ужгород

## РОЛЬ АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК У ВИВЧЕННІ КУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВЕРХНЬОГО ПОТИССЯ

Дослідження присвячене джерелознавчому аналізу археологічних пам'яток Верхнього Потисся, що відіграють ключову роль у вивченні культурних змін у регіоні від пізнього енеоліту до пізньої бронзи. У центрі уваги – трансформація культурної ситуації в пізньому енеоліті (друга чверть III тис. до н.е.), коли полгарську культуру замінила баденська культура, або культура канельованої кераміки. Розглянуто територію формування баденської культури у Верхньому Подунав'ї, зокрема у Віденському басейні поблизу міста Баден (сучасна Австрія), та процес її поширення на Карпатський басейн, із акцентом на Закарпаття, яке стало її східним ареалом.

Окрему увагу приділено культурним змінам у період бронзи, коли Закарпаття стало важливим перехрестям культурної взаємодії. Археологічні пам'ятки раннього бронзового віку, зокрема поселення та могильники, відображають процеси адаптації місцевого населення до нових технологій і соціально-економічних моделей. Значну роль відіграли контакти із сусідніми регіонами, зокрема територією сучасної Словаччини та Угорщини, які сприяли поширенню металургійних знань та інновацій. Для середнього бронзового віку характерна поява нових форм соціальної організації та посилення міжрегіональної торгівлі. У цей період у Верхньому Потиссі фіксуються елементи культури Отомань-Фюзешабонь, що демонструють розвиненість ремесел, зокрема виробництва кераміки з багатою орнаменталізацією, а також вдосконалення знарядь праці. Пам'ятки пізнього бронзового віку, такі як курганні поховання та залишки укріплених поселень, свідчать про значне зростання соціальної стратифікації та формування локальних владних структур. Особливий інтерес викликають поселення у сприятливих природних умовах між південними відрогами Карпат



# МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: [www.msu.edu.ua](http://www.msu.edu.ua)

E-mail: [info@msu.edu.ua](mailto:info@msu.edu.ua), [pr@mail.msu.edu.ua](mailto:pr@mail.msu.edu.ua)

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>